

“ÜMUMİ PEDAQOGİKA, PEDAQOGİKANIN VƏ TƏHSİLİN TARİXİ”

(5804.01) ixtisası üzrə fəlsəfə doktoru imtahanının

S U A L L A R I

1. Azərbaycanda pedaqogika elminin formalaşması və inkişafında görkəmli pedaqoqların (Ə. Seyidov, M.Mehdizadə, M.Muradxanov, H.Əhmədov, N. Kazımov, Ə.Ağayev, A. Abbasov və s.) elmi baxışlarının təhlili
2. Pedaqogikanın əsas anlayışlarının (tərbiyə, təlim, təhsil, inkişaf, formalaşma) elmi-nəzəri təhlili
3. Pedaqoji elmlər sistemi və onun sahələrinin (məktəbəqədər pedaqogika, məktəb pedaqogikası, ali təhsil pedaqogikası, xüsusi pedaqogika, pedaqogika tarixi, müqayisəli pedaqogika və s.) səciyyəvi xüsusiyyətlərinin şərhli
4. Pedaqogikanın digər elmlərlə (psixologiya, fəlsəfə, sosiologiya, fiziologiya və s.) inteqrasiyasının nəzəri əsaslarının izahı
5. Pedaqogika elminin metodologiyası və pedaqoji tədqiqat metodlarının təsnifatı
6. Şəxsiyyətin formalaşması və inkişafına dair pedaqoji nəzəriyyələrin təhlili
7. Didaktika elminin meydana gəlməsi və inkişaf mərhələlərini səciyyələndirən xüsusiyyətlər
8. Təlim prosesinin funksiyalarının (təhsilləndirici, tərbiyələndirici və inkişafetdirici) səciyyəvi xüsusiyyətləri və onların qarşılıqlı əlaqəsinin əsaslandırılması
9. Təlimin metodoloji əsaslarına dair yanaşmaların (bihevizm, praqmatizm, ekzistensializm, neotomizm, neopozitivizm, dialektik materializm və s.) müqayisəli təhlili
10. Təlimin qanun, qanunauyğunluq və prinsipləri, onların elmi-nəzəri təhlili
11. Təhsilin məzmunu və onun formalaşmasının səciyyəvi xüsusiyyətlərinin əsaslandırılması
12. Təhsilin məzmununun normativ-hüquqi əsasları və təkmilləşdirilməsi istiqamətlərinin təhlili
13. Təlimin metod və vasitələri, onların səciyyəvi xüsusiyyətlərinin təhlili
14. Təlimin təşkili formaları, təşəkkülü və inkişafına dair yanaşmaların təhlili
15. “Pedaqoji texnologiyalar” və “təlim texnologiyaları” anlayışlarının elmi-nəzəri təhlili
16. Müasir didaktikada mövcud olan təlim texnologiyalarının (ənənəvi, inkişafetdirici, proqramlaşdırılmış, problemlə, qarışıq, modul, distant və s.) elmi-nəzəri təhlili
17. Təlimdə diaqnostika, nəzarət və qiymətləndirmə anlayışları və onların elmi-nəzəri təhlili
18. Məktəbdaxili qiymətləndirmənin növləri (diaqnostik, formativ və summativ qiymətləndirmə), onların pedaqoji mahiyyəti və tətbiqinin elmi-nəzəri təhlili
19. Tərbiyənin mahiyyəti və şəxsiyyətin formalaşmasında onun rolunun elmi-nəzəri təhlili

20. Tərbiyənin qanunauyğunluqları, hərəkətverici qüvvələri və prinsiplərinin elmi-nəzəri təhlili
21. Şəxsiyyətin baza mədəniyyətinin formalaşdırılmasında tərbiyənin rolunun elmi-nəzəri təhlili
22. Tərbiyənin əsas tərkib hissələrinin (əqli, əxlaqi, vətəndaşlıq, estetik, fiziki, əmək, hüquq, ekoloji və s.) səciyyəvi xüsusiyyətlərinin elmi-nəzəri təhlili
23. Tərbiyənin metod, vasitə və formalarının elmi-nəzəri təhlili və tətbiqi xüsusiyyətləri
24. Tərbiyə prosesində ailə-məktəb-ictimaiyyət əməkdaşlığının elmi-pedaqoji təhlili
25. Azərbaycan Respublikasında təhsil sistemi, onun struktur və məzmun xüsusiyyətlərinin təhlili
26. Müəllim şəxsiyyəti və onun pedaqoji fəaliyyətinin elmi-nəzəri təhlili
27. Sınıf rəhbərinin fəaliyyətini səciyyələndirən xüsusiyyətlər və onların təhlili
28. Qədim dövrdə məktəb və pedaqoji fikrin təşəkkülü və inkişafının elmi-nəzəri təhlili
29. Qədim Şərqi ölkələrində məktəb və tərbiyə sisteminin təşəkkülü və inkişafının elmi-nəzəri təhlili
30. Antik dövrdə Yunanıstanda və Romada məktəb və pedaqoji fikrin yaranması və inkişafının elmi-nəzəri təhlili
31. Bizans imperiyasında məktəb və pedaqoji fikrin yaranması və inkişafının elmi-nəzəri təhlili
32. Erkən orta əsrlərdə Qərbi Avropa ölkələrində tərbiyə və məktəb sisteminin inkişafının elmi-nəzəri təhlili
33. İntibah və islahatlar dövründə Qərbi Avropada məktəb və tərbiyə sisteminin inkişafının elmi-nəzəri təhlili
34. Yaxın və Orta Şərqi pedaqoji fikir və təhsilin inkişafının elmi-nəzəri təhlili (XI-XVI əsrlərdə)
35. Şərqi slavyanlarda məktəb və tərbiyə sisteminin inkişafının elmi-nəzəri təhlili (VI-XVII əsrlər)
36. Yeni dövrün əvvəllərində Avropada pedaqoji fikrin formalaşmasında mühüm rol oynamış mütəfəkkirlərin (Y.A.Komenski, C.Lokk, K. A. Helveti, D.Didro, J.J.Russo, J.H.Pestalotsi, J.F.Herbert) pedaqoji baxışlarının elmi-nəzəri təhlili
37. XVIII-XIX əsrlərdə Rusiyada məktəb və pedaqogika elminin inkişafının elmi-nəzəri təhlili
38. XIX əsr Qərbi Avropa filosoflarının (İ.Kant, F. Hegel, F. Nitşe, H.Spenser) təhsil-tərbiyə ilə bağlı ideyalarının elmi-nəzəri təhlili
39. XIX əsrin klassik pedaqoqlarının (İ.H.Pestalossi, İ.Herbert, F. Frebel, A.Disterveq) pedaqoji ideyalarının elmi-nəzəri təhlili
40. XX əsrin I yarısında Qərbi Avropada və Rusiyada məktəb və pedaqogika elminin inkişafının elmi-nəzəri təhlili

41. Qərbi Avropada və ABŞ-də XX əsrin II yarısı, XXI əsrin əvvəllərində məktəb və pedaqogika elminin inkişafının elmi-nəzəri təhlili
42. Ən qədim dövrdən XII əsrə kimi Azərbaycanda məktəb və pedaqoji fikrin inkişafının elmi-nəzəri təhlili
43. XII-XIV əsrlərdə Azərbaycanda təhsil və pedaqoji fikrin inkişafının elmi-nəzəri təhlili
44. XV-XVIII əsrlərdə Azərbaycanda təhsilin və pedaqoji fikrin inkişafının elmi-nəzəri təhlili
45. XIX əsrdə Azərbaycanda ilk dövlət məktəblərinin yaranmasının elmi-nəzəri təhlili
46. XIX əsrdə Azərbaycanda pedaqoji fikrin görkəmli nümayəndələrinin (A.A. Bakıxanov, M. Kazım bəy, M.Ş. Vazeh, M.F.Axundzadə) maarifçilik ideyaları və ictimai-siyasi görüşlərinin elmi-nəzəri təhlili
47. XIX əsrin ikinci yarısı və XX əsrin əvvəllərində Azərbaycan məktəbləri üçün müəllim kadrları hazırlığı probleminin elmi-nəzəri təhlili
48. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə təhsilin milli məzmununda təşkil məsələləri
49. Azərbaycanda sovet məktəb quruculuğu və təhsil siyasətinin elmi-nəzəri təhlili (1921-1930-cu illər)
50. Azərbaycanda məktəb təhsilinin və pedaqogika elminin əsas inkişaf istiqamətləri, onların özünəməxsus xüsusiyyətləri (1930-1990-cı illər)
51. Müstəqillik illərində Azərbaycanda məktəb və pedaqogika elminin inkişafının təhlili (1991-ci ildən hal-hazırədək)

Suallar institutun Təhsilin nəzəriyyəsi və tarixi şöbəsinin 01 iyun 2026-cı il tarixli (Protokol №07) iclasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir.